

L'EVOLUCIÓ URBANA DE LA CIUTAT: LA MANRESA DEL SEGLE XX A TRAVÉS DE FOTOGRAFIES

Vista general de Manresa, fa algunes dècades. (Font: web Passeig per la Manresa del passat).

Vista general de Manresa, any 2021. (Fotografia: Rosa Lóbez).

Entre aquestes dues imatges ha passat pràcticament un segle. La transformació de Manresa és fruit dels impulsos econòmics, polítics i socials que ha viscut. Les fotografies de la ciutat són testimonis d'aquesta evolució i ens ajuden a entendre-la.

Objectius de la recerca

- Analitzar l'evolució del paisatge urbà de Manresa durant el segle XX.
- Esbrinar quins esdeveniments històrics han influït en la transformació urbana de la ciutat.
- Relacionar l'evolució demogràfica de Manresa amb l'evolució urbana de la ciutat.
- Relacionar la ubicació de les funcions urbanes dels diferents espais de la

Autor: Jaume Esquius Jofré

L'evolució urbana de la ciutat: la Manresa del segle XX a través de fotografies

www.memòria.cat/edu/propostes-de-recerca

- Manresa actual amb les transformacions econòmiques, polítiques i socials.
- Aprendre a obtenir informació de fotografies històriques.

Contingut

- La cronologia per situar els grans períodes de la història de Catalunya durant el segle XX.
- El context històric: les característiques socioeconòmiques i polítiques de la ciutat en cadascun d'aquests períodes.
- L'evolució demogràfica de Manresa durant el segle XX.
- El Pla urbanístic actual de la ciutat de Manresa i les funcions urbanes dels diferents espais.
- Les causes que provoquen els principals canvis en el paisatge urbà.
- La comparació d'imatges històriques de la ciutat amb imatges actuals.

Orientacions metodològiques

- Elaborar una cronologia i situar el context general de l'evolució històrica de Catalunya durant el segle XX.
- Fer una recerca bibliogràfica per conèixer la situació socioeconòmica i política de Manresa en cadascun dels períodes històrics indicats a la cronologia.
- Formular uns objectius bàsics i, si cal, una hipòtesi de treball.
- Analitzar les dades de l'evolució demogràfica de Manresa i relacionar-les amb l'evolució urbana de la ciutat.
- Seleccionar imatges de la ciutat representatives de cada període a partir dels següents criteris:
  - La construcció o l'enderrocament d'edificis.
  - Els canvis importants en el Pla urbanístic de la ciutat.
  - La construcció d'infraestructures.
  - L'aparició de barris o grups d'habitatges nous.
- Fer fotografies actuals dels indrets corresponents a les imatges seleccionades anteriorment. Comparar-les i destacar les diferències observades.
- Relacionar els canvis observats en les fotografies amb el context històric, esbrinant les causes que els van provocar.
- Redactar el treball. La redacció ha d'incloure els següents apartats: introducció, objectius (hipòtesi), metodologia, contingut, conclusions (validació hipòtesi), bibliografia i altres fonts consultades.

Fonts d'informació

Webs

- [Ajuntament de Manresa](#).
- ALOY, Joaquim. [Passeig per la Manresa del passat](#). Manresa: Associació Memòria i Història de Manresa, 2007 (2020 revisió).
- Aloy, Joaquim. [1939. Ponts de Manresa destruïts](#). Manresa: Associació Memòria i Història de Manresa.
- ALOY, Joaquim. [El salvament de la Seu de Manresa, l'any 1936](#). Manresa: Associació Memòria i Història de Manresa, 2002 (2009 revisió).

Autor: Jaume Esquius Jofré

L'evolució urbana de la ciutat: la Manresa del segle XX a través de fotografies

www.memòria.cat/edu/propostes-de-recerca

- ALOY, Joaquim ; GASOL, Pere. [Els àlbums de fotografies de l'alcalde de Manresa Joan Prat Pons \(1945-1958\)](#). Manresa: Associació Memòria i Història de Manresa, 2020.
- ALOY, Joaquim ; BASIANA, Jordi ; GASOL, Pere. [La República a Manresa en un clic \(1931-1936\)](#). Manresa: Associació Memòria i Història de Manresa, 2006 (revisió 2010).
- [Arxiu fotogràfic de la Casa Jorba](#). Associació Memòria i Història de Manresa, 2016.
- [100 fotografies sobre la reconstrucció del Pont Vell](#). Manresa: Associació Memòria i Història de Manresa.
- [Fotografies aèries de Manresa del manresà Josep Gaspar](#). Manresa: Associació Memòria i Història de Manresa.
- [Fotografies antigues de Manresa. Convocatòria "El Bages és un clam"](#). Manresa: Associació Memòria i Història de Manresa, 2020.
- [Fotografies de Manresa del Fons del Centre Excursionista de Catalunya](#). Manresa: Associació Memòria i Història de Manresa.
- [Fotografies de Manresa procedents del Fons Cuyàs](#). Manresa: Associació Memòria i Història de Manresa.
- [Fotografies inèdites de Manresa i de Sant Benet de Bages del fotògraf Joan Artiques i Carbonell](#). Manresa: Associació Memòria i Història de Manresa.
- [Fotografies de les obres públiques de la Manresa dels anys 60 i 70](#). Associació Memòria i Història de Manresa, 2020.
- [Guia Manresa](#).
- [Institut d'Estadística de Catalunya](#) (Idescat).
- [El primer franquisme a Manresa en un clic \(1939-1959\)](#). Manresa: Associació Memòria i Història de Manresa, 2011.

Bibliografia bàsica

- COMAS, Francesc ; REDÓ, Salvador. Manresa: la ciutat transformada. Manresa: Zenobita, 2006.
- COMAS, Francesc. Manresa, una història per conèixer. Manresa: Parcir ; Zenobita, 2005.
- Historia de la ciutat de Manresa (1900-1950). Manresa: Caixa de Manresa, 1991.
- FERRER, Llorenç (coord.). Bages. 2 v. Manresa: Parcir, 1986. (Col·lecció Història de les Comarques de Catalunya).
- ALOY, Joaquim ; SARDANS, Jordi. La República. Volum 1. Manresa: Parcir, 1990. (Col·lecció Història Gràfica de Manresa).
- ALOY, Joaquim ; SARDANS, Jordi. La República. Volum 2. Manresa: Parcir, 1990. (Col·lecció Història Gràfica de Manresa).
- ALOY, Joaquim ; GASOL, Pere ; SARDANS, Jordi. La Guerra Civil. Volum 1. Manresa: Parcir, 1992. (Col·lecció Història Gràfica de Manresa).
- ALOY, Joaquim; FONS, Ramon; GASOL, Pere. La Guerra Civil. Volum 2. Manresa: Parcir, 1993. (Col·lecció Història Gràfica de Manresa).
- RUBÍ, Maria Gemma ; ALOY, Joaquim. La Restauració. Volum 1. Manresa, Parcir, 1996 (Col·lecció Història Gràfica de Manresa).

Autor: Jaume Esquius Jofré

L'evolució urbana de la ciutat: la Manresa del segle XX a través de fotografies

www.memòria.cat/edu/propostes-de-recerca

Catàlegs i arxius en línia

- Diputació de Barcelona. [Catàleg de la Xarxa de Biblioteques Municipals](#).
- Diputació de Barcelona. Xarxa de Biblioteques Municipals. [Fons locals digitalitzats](#).
- Generalitat de Catalunya. Departament de Cultura. [Arxius en línia. Cercador de fons i documents](#).
- Generalitat de Catalunya. Departament de Cultura. [Xarxa Arxius Comarcals](#).
- Generalitat de Catalunya. Departament de Cultura. [Cercador de premsa històrica digitalitzada](#).
- Biblioteca Nacional de Catalunya. [Arxiu de revistes catalanes antigues](#).

Autor: Jaume Esquiú Jofré

L'evolució urbana de la ciutat: la Manresa del segle XX a través de fotografies

www.memòria.cat/edu/propostes-de-recerca